

ЛЬВІВСЬКИЙ НАУКОВИЙ ФОРУМ

МАТЕРІАЛИ

У МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ПРАКТИЧНІ ТА ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ НАУКИ ТА ОСВІТИ

29-30 квітня 2022 року

ЛЬВІВСЬКИЙ НАУКОВИЙ ФОРУМ

**МАТЕРІАЛИ
V МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

ПРАКТИЧНІ ТА ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ НАУКИ ТА ОСВІТИ

29-30 квітня 2022 року

**Львів
2022**

ПСИХОЛОГІЧНІ НАУКИ	46
Антонюк В.Є. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОСОБИСТОСТІ СУЧАСНОГО СЛІДЧОГО.....	46
Волик М.М. ПРОБЛЕМА ВІКТИМНОСТІ ТА СЕКСУАЛЬНОГО НАСИЛЬСТВА	50
Голубєва Д.В. ДЕТЕРМІНАНТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДЕФОРМАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛЩІ ЯК ГОЛОВНОГО ФАКТОРУ ПЛИНУ КАДРІВ	52
Івоніна А.О. ВПЛИВ ВІЙНИ НА ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я ДИТИНИ.....	55
Утвенко В.В. ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ОСІБ ..	57
Фісун Н.О. ВПЛИВ МУЛЬТФІЛЬМІВ НА РОЗВИТОК І ПОВЕДІНКУ ДІТЕЙ	59
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ НАУКИ	61
Григоренко Т.В., Коба С.А. ВИКОРИСТАННЯ БАКТЕРІАЛЬНИХ ДОБРІВ У СТАВОВОМУ РИБНИЦТВІ.....	61
СОЦІОЛОГІЧНІ НАУКИ	65
Ясточкіна І.А. СОЦІАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СЬОГОДЕННЯ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ	65
ТЕХНІЧНІ НАУКИ	67
Гунько І.В., Грибик Р.І. РОЗРОБКА КОМБІНОВАНОГО ҐРУНТО-ОБРОБНОГО АГРЕГАТУ	67
ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНІ НАУКИ	70
Зелена І.О. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЗАСТОСУВАННЯ МАТЕМАТИЧНИХ МЕТОДІВ В ІСТОРИЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	70
ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ	74
Ткаченко О.В. ДІАЛОГІЧНЕ МОВЛЕННЯ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ.....	74

Література:

1. Бородкин Л.И. Методологические проблемы применения математических методов в историко-гуманитарных исследованиях// Математизация современной науки: предпосылки, проблемы, перспективы. – 1986. – №4 – С.130 – 139.
2. Измайлова М.О., Рахманкулов И.Ш. Категория «средняя величина» и ее методологическое значение в научном исследовании. – Казань. : КГУ, 1982. – 145 с.
3. Миронов Б.Н. Степанов З.В. Историк и математика, – М.: 1975, – 249с.
4. Славко Т.И. Математико-статистические методы в исторических исследованиях. – М., 1981. – С.3 – 29.
5. Федорова Н.А. Математические методы в историческом исследовании. – К.: Форт-Диалог, 1996. – 110 с.

ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ

Ткаченко О.В.,

викладач кафедри іноземної філології

Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»

Харківської обласної ради

ДАЛОГІЧНЕ МОВЛЕННЯ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

Комунікативний підхід у навчанні іноземних мов є одним з провідних напрямів комунікативної лінгвістики. Д. Філліпс зазначає, що такий підхід є спробою уникнути традиційних підходів, заснованих на граматиці та перекладі, та перейти до підходів за допомогою яких учень буде використовувати мову як засіб спілкування [4, с. 215]. Цього можна досягти через комунікативний метод навчання іноземних мов. Методисти справедливо вважають це прагматичним, оскільки він частково нехтує основами знання, щоб підготувати учнів за короткий час до використання

іноземної мови в повсякденному житті. Відповідно до Ященка Ю.Б., діалогічні ситуації грають головну роль у комунікативному вивченні іноземної мови, вони також розвивають аналітичне мислення [2].

Розуміючи комунікативну компетенцію як «вміння користуватися мовою залежно від ситуації, особливої якості мовленнєвої особистості, набутої в ході спілкування чи спеціально організованого навчання», Пентилюк М. розглядає мовленнєву компетентність як базове поняття у структурі мовленнєвої компетенції і визначає її як «вміння використовувати знання на практиці, використовувати мовні одиниці»[4, с. 27]. Черниш В. вважає, що мовленнєва компетентність виявляється у вмінні використовувати мовні засоби для розуміння та побудови тексту[5, с. 18].

Сучасні вітчизняні та зарубіжні дослідники у своїх численних наукових працях також трактують комунікативну компетенцію як:

Комунікативна компетенція максимально означає здатність людини до спілкування. Адже суть цієї компетенції полягає у вмінні особистості налагоджувати активну взаємодію, або комунікацію, з іншими. С.В. Гапонова стверджує, що комунікативна компетенція забезпечує комплексне використання мовних та немовних засобів з метою комунікації у конкретних соціально-побутових ситуаціях, вміння орієнтуватися в них [2].

Протягом останніх років діалогічне мовлення активно досліджувалося через його роль у навчанні учнів. Під впливом соціокультурних точок зору автори цієї галузі розглядають навчання як соціальну діяльність, опосередковану через діалог. Зокрема, діалог сприймається як посередник між колективним та індивідуальним мисленням. Тому його якість стає особливо важливою, оскільки вона визначає якість колективного мислення, а через це — індивідуального прогресу. Ці погляди стали результатом дослідження, метою якого є визначення форм діалогу, які сприяють мисленню вищого порядку і, таким чином, є оптимальними для навчання. Завдяки цьому дослідженню зараз існує достатня міра консенсусу щодо того, які форми є особливо продуктивними[1, с. 19].

Навчальний діалог як засіб удосконалення умінь і навичок реалізується в рамках педагогічної співпраці, що передбачає стимулювання пізнавальної та пошукової діяльності суб'єктів діалогічної взаємодії через

активізацію їх внутрішнього інтелектуального ресурсу, а також творчого потенціалу для формування в учнів комунікативних і мовленнєвих умінь, необхідних для реалізації іншомовного спілкування у майбутній професійній діяльності.

Діалогічне мовлення як вид іншомовної мовленнєвої діяльності під час навчального процесу має бути таким:

1. колективне, з учасниками, які досягають спільного розуміння завдання;
2. взаємне, з ідеями, які поділяють учасники;
3. підтримуюче, з учасниками, які заохочують один одного робити внесок і цінують усі внески;
4. кумулятивне, що спрямовує учасників до розширення і встановлення зв'язків у межах їхнього розуміння;
5. цілеспрямоване, що спрямоване на конкретні цілі. Подібні форми діалогу виділено в контексті взаємодії учень-учень[5, с.20].

Літлтон і Мерсер виділили три типи розмов: диспутаційну, кумулятивну та дослідницьку. Диспутні розмови, які характеризуються розбіжностями та індивідуалізованими рішеннями, вважалися найменш продуктивними з точки зору освіти. Певну виховну цінність приписували кумулятивній розмові, оскільки вона характеризувалася загальним сприйняттям ідей, але відсутністю критичної оцінки. Рідше спостерігалися пошукові розмови, але вони вважалися найефективнішими у навчанні. Упродовж останніх учасники критично ставилися до ідей та намагалися досягти консенсусу.

Попередні дослідження виявили кілька ключових переваг діалогічного мовлення у сприянні мовному розвитку дітей. По-перше, діалогічне мовлення забезпечує ефективне формування мовленнєвої компетенції учнів. По-друге, діалогічне мовлення підвищує лінгвістичну обізнаність учнів. По-третє, діалогічне мовлення може покращити спілкування вчителя та здобувача освіти, сприяючи інтерактивному обміну, під час якого учні можуть отримати більше можливостей для розвитку своїх когнітивних навичок.

Розвиток іншомовного діалогічного мовлення – одна з найгостріших проблем сучасної методичної діяльності, оскільки діалог займає майже 70% нашої розмовної мови та є одним з найважливіших компонентів навчання іноземної мови. Необхідно звернути увагу на те, що діалогічне

мовлення має свої особливості: еліптичність, спонтанність, емоційну забарвленість, реактивний характер, ініціативність, ситуативність.

Методисти відзначають такі проблеми під час навчання діалогу:

- здобувачі освіти соромляться говорити іноземною мовою, бояться помилитися;
- не розуміють, що треба робити під час діалогу;
- не вистачає словникового запасу для вільного говоріння;
- не вступають у діалог з тих чи інших причин;
- при парних та групових видах роботи також використовують рідну мову і це призводить до припущення помилок;
- виникають труднощі такого порядку: як розпочати діалог, як його продовжити та як його закінчити.

Для вирішення проблем, що виникають під час навчання іноземної мови, потрібно розглянути етапи діалогічної роботи.

Діалогічна робота має складатися із трьох етапів:

- робота над окремими репліками;
- робота над однією діалогічною єдністю;
- робота над міні-діалогом, який може складатися з двох діалогічних одиниць.

Дослідження різних аспектів проблемного навчання дають змогу підтвердити, що урок іноземної мови, організований засобами навчального діалогу, характеризується високим проблемним рівнем. Аналіз наукових джерел, що вивчають проблематику в контексті навчального діалогу [3, с. 208], дозволяють вивчити дидактичний потенціал проблемних завдань, що розв'язуються у формі навчального діалогу. Виявлення проблеми сприяє активізації пізнавальної діяльності студентів, підвищення рівня їх мотивації; розвивати вміння самостійно і творчо мислити, застосовувати знання на практиці; крім того, це забезпечує розвиток відповідних видів мовленнєвої діяльності, передаючи головну функцію вивчення іноземної мови у закладі вищої освіти – формування у здобувачів освіти професійних навичок діалогічного спілкування.

Проблемне навчання іншомовного спілкування реалізується шляхом створення комунікативних ситуацій, які надають ситуативного тону процесу вивчення іноземних мов із застосуванням засобів навчального діалогу.

Ситуаційно-орієнтовані заняття з іноземної мови, організовані на діалогічних основах, допомагають здобувачам освіти зрозуміти реальні соціальні та професійні умови, за яких може відбуватися іншомовне спілкування.

Процес реалізації навчального діалогу як ефективного засобу формування комунікативних мовленнєвих навичок на уроках іноземної мови характеризується використанням активних методів і форм навчання.

Інтерактивність процесу навчання іноземної мови з використанням діалогу визначає пріоритет активних методів і форм навчальної діяльності, які забезпечують продуктивну взаємодію групи, сприяють виконанню комунікативних і пізнавальних завдань засобами іншомовного спілкування.

Такі активні методи сприяють підвищенню та ефективності навчальної діяльності здобувачів освіти, створенню позитивної мотивації, формуванню навчально-пізнавальних умінь, розвитку навичок продуктивної командної співпраці та взаємодії. Навчання діалогічного мовлення з використанням допоміжних засобів, включаючи ігри, дає викладачеві можливість сформувати навички та вміння використовувати зразки діалогічного мовлення, зменшуючи страх говорити іноземною мовою.

Література:

1. Вишник О.О. Методика мовленнєвого розвитку учнів 1-2 класів на засадах взаємодії різних видів мовленнєвої діяльності. Київ. 2012. 19 с
2. Гапонова С.В. Огляд зарубіжних методів викладання іноземних мов ХХ століття. Іноземні мови. 2010. № 2. С. 18–22.
3. Кумпан М.Б. Театралізована діяльність на уроках іноземної мови у школі. Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К.Д. Ушинського. 2011. № 9-10. С. 203-209.
4. Пентильок М. Мовленнєві помилки та принципи їх класифікації. Українська мова і література в школі. 2003. №3. С. 26–29.
5. Черниш В.В. Засоби формування іншомовної комунікативної компетенції у діалогічному мовленні. Іноземні мов. 2011. № 3. С. 15 – 22